

Utlysning: Nationella funktioner kommunal energi- och klimatrådgivning

Energimyndigheten utlyser medel, dock högst 2,5 miljoner kr till de regionala energikontoren att ansöka om stöd till nationella funktioner enligt nedan.

Utlysningen sker inom ramen för programmet kommunal energi- och klimatrådgivning år 2021–2022 och med stöd av förordning 2016:385 med tillhörande föreskrifter STEMFS 2016:3 samt 2018:1. Sökbara funktioner är:

- Organisera, planera och leda nationella insatsprojekt med inriktning:
 - A) Resurseffektiv bebyggelse
 - B) Hållbara transporter
- Utveckla metoder för samt operativt stödja energi- och klimatrådgivarnas kommunikativa arbete.

Ett enskilt regionalt energikontor kan ansöka om, samt beviljas samtliga funktioner inom ramen för utlysningen. Sökande kan även välja att ansöka för enskilda funktioner eller projekt inom utlysningen exempelvis organisering, planering och ledning av insatsprojekt A eller B.

1. Organisera, planera och leda nationella insatsprojekt

Energimyndighetens mest prioriterade insatser inom kommunala energi- och klimatrådgivningen sker genom så kallade nationella insatsprojekt. Utvärderingar visar att projekten stimulerar samverkan mellan kommuner, utvecklar effektivare processer och rådgivningsmetoder samt bidrar till att rådgivningen når fler rådsökande.

1.1 Inriktning programperiod år 2021–2022

Programperiodens inriktningar för insatsprojekt är resurseffektiv bebyggelse och hållbara transporter. Inriktningarna har koppling till prioriterade områden på Energimyndigheten såsom hållbara och smarta städer och sektorsstrategier för energieffektivisering. Nedanstående principer har varit centrala vid valet av inriktningar:

- Omvärldsanalys och aktualitet
- Energibesparingspotential eller potential för minskad klimatpåverkan skall vara hög
- Kostnad att nå målgruppen skall vara låg i förhållande till potentialen
- Förmåga för energi- och klimatrådgivare att bidra med kompetens

A) Resurseffektiv bebyggelse

Bebyggelsens användning av energi och material och den klimatpåverkan det medför är alltmer i fokus. Bebyggelsesektorn har fått en framträdande roll som möjliggörare för ett resurseffektivt energisystem och för utvecklingen mot smarta och hållbara städer och samhällen. Bebyggelsen har också fått en viktig roll i ett

mer flexibelt energisystem, bland annat genom laststyrning, energilagring, elbilsladdning samt nyttjande av restvärme och -kyla.

Det svenska byggnadsbeståndet omfattar ca åtta miljoner byggnader som tillsammans svarar för mer än en tredjedel av den slutliga energianvändningen i Sverige. För att sektorn ska kunna utvecklas i en mer resurseffektiv och hållbar riktning krävs åtgärder för minskad energi- och materialåtgång under byggnadens livscykel. Åtgärder bör fokusera på befintlig bebyggelse då nybyggnation endast svarar för cirka två procent av byggnadsbeståndets totala energianvändning.

Trots att en stor del av åtgärderna som krävs för att realisera potentialen är både företags- och samhällsekonomiskt lönsamma realiseras inte potentialen i den takt eller omfattning som är möjlig. Energimyndigheten bedömer att rådgivningen genom nationellt sammanhållande insatser har en viktig roll att spela mot bakgrund av behovsbeskrivningen ovan. För att rådgivningen fullt ut ska verka framgångsrikt behövs väl genomtänkta insatser där kunskapsuppbyggnad i kombination med uppsökande aktiviteter utgör en väsentlig del. Mot bakgrund av rådgivningens målgrupper samt inriktningen resurseffektiva byggnaders bredd har Energimyndigheten gjort en grov avgränsning till tre områden som är särskilt motiverade att bedriva insatser inom. Dessa är:

A) Småhus/villaägare	B) Fastighetsägare/brukare	C) Funktionell drift Brf/SMF
Renovering	Renovering	Renovering
Mätning, uppföljning, styrning	Mätning, uppföljning, styrning	Mätning, uppföljning, styrning
Drift och underhåll	Drift och underhåll	Drift och underhåll
Nybyggnation	Individuell mätning och debitering (IMD)	

Projektet kan innehålla insatser riktat mot ett eller flera av ovan angivna områden, beroende på områdets omfattning och potential att bidra till energieffektivisering eller ökad användning av förnybar energi i målgruppen.

B) Hållbara transporter

Sveriges transportsektor är starkt beroende av fossila bränslen och står för omkring en tredjedel av Sveriges totala växthusgasutsläpp. Tillsammans med industrin pekas transportsektorn ut som den sektor som har störst utmaning att nå fossilfrihet. Transportsektorn påverkas av många olika aktörer - från den enskilda individen till företag och myndigheter. Transportsektorn integreras dessutom alltmer med övriga sektorer genom elektrifiering men också digitalisering.

Omställningen till en hållbar transportsektor vilar på tre ben:

- Ett mer transporteffektivt samhälle, vilket innebär en överflyttning till mer energieffektiva trafikslag, effektivare transporter och minskad efterfrågan på resor och transporter.
- Fossilfria och energieffektiva fordon och farkoster
- Förnybara drivmedel

Förutsättningar för att nå fossilfrihet ser olika ut i olika delar av landet. Därför behöver lösningarna anpassas till regionala och lokala förutsättningar. Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären och

det är en stor utmaning för transportsektorn att bli fossilfri. Det händer mycket på transportområdet med förnybara drivmedel, elektrifiering och energieffektiva fordonstekniker. Därtill har kommunerna stora möjligheter att skapa mer resurseffektiva städer genom stadsplanering och infrastruktur.

Energi- och klimatrådgivningen är väl lämpad att arbeta med kunskaphöjande åtgärder och beteendepåverkan. Det gör den till ett viktigt verktyg i omställningen mot en mer hållbar transportsektor. Det är möjligt att rikta insatser mot alla målgrupper som rådgivningen arbetar med. Genom den lokala förankringen kan sådana aktiviteter utformas som bedöms ha störst potential regionalt och lokalt. För att rådgivningen ska vara framgångsrik behövs väl genomtänkta insatser där kunskapsuppbyggnad i kombination med uppsökande aktiviteter utgör en väsentlig del. Med tanke på rådgivningens målgrupper samt inriktningen hållbara transporters bredd har Energimyndigheten gjort en grov avgränsning med särskilt motiverade områden för energi- och klimatrådgivningen att bedriva insatser inom. Dessa är:

A) Privatpersoner	B) Bostadsrättsföreningar	C) Företag
Infrastruktursatser	Laddinfrastruktur och laddfordon	Arbetsplatsinsatser
Hållbara resvanor	Fordonspooler	Laddfordon

Projektet kan innehålla insatser riktat mot ett eller flera av ovan angivna områden, beroende på områdets omfattning och potential att bidra till energieffektivisering eller ökad användning av förnybar energi i målgruppen.

1.2 Utgångspunkter för inriktningarna

I syfte att identifiera rådgivningens nuläge, behov samt förutsättningar att bedriva rådgivning inom inriktningarna tog Energimyndigheten under år 2020 initiativ till samverkan med ett antal energi- och klimatrådgivare. Ur samverkan framkom att insatser inom respektive inriktning behöver:

- Ta hänsyn till olika kunskapsnivåer då det förekommer skillnader i förkunskaper bland såväl rådgivare som målgrupper
- Innehålla både uppsökande aktiviteter och kompetensuppbyggnad
- Innehålla aktuellt kunskapsmaterial och utveckla relevanta verktyg och metoder
- Systematiskt nyttja kompetens och kunskap som byggts upp inom ramen för Energimyndighetens nätverk, exempelvis BeSmå samt nätverk för transporter.

1.3 Övergripande syfte och mål för insatsprojekt år 2021–2022

Insatsprojekten förväntas bygga upp kompetens och kunskap inom de prioriterade inriktningarna. Detta förväntas förbättra målgruppernas förutsättningar att fatta självständiga och väl underbyggda beslut om åtgärder. Insatsprojekten ska utgå från samt vara ledande i utvecklingen av programperiodens nyckelområden/sammanhang enligt nedan, särskilt gällande utfall i målgrupp.

Aktörer, kompetens och nätverk

Rådgivningen bidrar aktivt till att mobilisera relevanta kategorier eller konstellationer av aktörer vilket genererar nya kunskapsutbyten och ökad medvetenhet.

Metoder, arbetssätt och processer

Rådgivningen använder de mest ändamålsenliga och aktuella metoderna för energirådgivning, uppföljning samt kommunikation för respektive målgrupp i syfte att uppnå störst utväxling av insatsen.

Utfall i målgrupp

Rådgivningen spelar en aktiv roll för rådsökandes beslutsprocess och handlingar genom att förstärka kunskapsunderlag och medvetenhet.

Rådgivningen genererar genom riktade prioriterade insatser en ökad mängd energieffektiviserande åtgärder samt ökad användning av förnybar energi.

1.4 Urval och bedömning

Ansökans innehåll

Sökande ska inkomma med ett översiktligt projektförslag som beskriver:

- Projektets syfte samt mål på lång och kort sikt
- Projektets förutsättningar och avgränsningar
- Projektets genomförande (tid- och aktivitetsplan)
- Projektets resursåtgång (resurser/kompetenser och budget)
- Hur projektet på ett systematiskt sätt ska nå ut till målgruppen
- Hur projektet planerar att följa upp genomförda aktiviteter och insatser

Bedömning av ansökan

Ansökningarna bedöms i konkurrens. Energimyndigheten gör en samlad bedömning utifrån i vilken utsträckning ansökningarna uppfyller kriterierna nedan:

- Projektet är relevant och aktuellt utifrån ett rådgivningsperspektiv samt har förmåga att komplettera/förstärka aktuella insatser och initiativ inom inriktningen
- Projektet svarar mot Energimyndighetens beskrivning av respektive inriktning samt de utgångspunkter som beskrivs i avsnitt 1.2
- Projektet grundar sig på erfarenheter från tidigare insatsprojekt och aktuella utvärderingar, exempelvis effektanalys av rådgivningen år 2020
- Projektet knyter an och tar sin utgångspunkt från de nyckelområden och sammanhang som beskrivs i avsnitt 1.3
- Projektet har potential att resultera i beslut och åtgärder vilka leder till energieffektivisering och/eller ökad användning av förnybart i målgruppen
- Projektets budget och resursåtgång är väl avvägda och förenliga med principen om god hushållning med statliga medel

Efter beslut om insatsprojekt och insatsledare ska en slutgiltig projektplan formuleras i dialog med Energimyndigheten. Projektplanen ska godkännas av Energimyndigheten tre veckor efter att beslut om insatsprojekt och insatsledare tagits.

Bedömningskriterier funktion nationell insatsledning

Den nationella insatsledningen förväntas organisera, planera och leda de nationella insatsprojekten. Energimyndigheten gör en samlad bedömning av i vilken utsträckning sökande för funktionen planerar att:

- Arbeta brett och sammanhållande med betoning på samverkan med för projektet relevanta aktörer
- Bygga upp samt etablera nätverk och stöd i syfte att säkerställa projektets framdrift och kunskapsinhämtning
- Arbeta med och implementera relevanta metoder och verktyg utifrån målgruppens behov
- Följa upp och redovisa projektets framdrift till Energimyndigheten

2 Utveckla metoder för samt operativt stödja energi- och klimatrådgivarnas kommunikativa arbete

Under programperioden 2018–2020 tillkom funktionen operativ kommunikation inom energi- och klimatrådgivningen. Funktionen bistod rådgivare med stöd och utvecklade metoder avseende intern kommunikation (mellan rådgivare) och extern kommunikation (till rådgivningens målgrupper). Energimyndigheten bedömer att det finns behov av en liknande funktion under programperioden 2021–2022.

2.1 Inriktning för programperiod 2021–2022

Systematiskt kommunikationsarbete är viktigt för att energi- och klimatrådgivningen ska hålla hög kvalitet och få genomslag bland rådgivningens målgrupper. Funktionen operativ kommunikation omfattar såväl intern (mellan rådgivare) som extern (mot målgrupperna) kommunikation och ska bland annat bidra till att förmedla lärande exempel och utökad digital kommunikation. Funktionen arbetar med kommunikationsinsatser inom hela programmet, inte enskilda insatsområden eller projekt. Den externa kommunikationen ska vara målgruppsanpassad och skapa uppmärksamhet genom insatser då insatserna fungerar som en central ingång för rådsökande till den kommunala energi- och klimatrådgivningen i stort.

Energimyndigheten har tagit fram stöd och vägledningar som ska fungera som utgångspunkter i arbetet för funktionen, exempelvis riktlinjer för kommunikation och mall för kommunikationsplan. I övrigt ska programperiodens mål ligga till grund för det kommunikativa arbetet.

Med utgångspunkt i tidigare beskrivning samt kommunikationsområdets bredd bedömer Energimyndigheten att funktionens huvudsakliga arbetsområden ser ut enligt nedan:

A) Intern kommunikation	B) Extern kommunikation	C) Insatsprojekt
Informationsspridning	Målgruppsanpassad kommunikation	Intern kommunikation
Erfarenhetsutbyte	Spridning lärande exempel	Extern kommunikation
Kompetenshöjande insatser	Spridning resultat	

2.2 Urval och bedömning

Ansökans innehåll

Sökande ska inkomma med ett översiktligt projektförslag som beskriver:

- Syfte samt mål med kommunikationen
- Förutsättningar och eventuella avgränsningar
- Målgrupper för kommunikationen
- Lämpliga kommunikationskanaler
- Projektets genomförande (tid- och aktivitetsplan)
- Projektets resursåtgång (resurser/kompetenser och budget)
- Hur projektet planerar att följa upp genomförda aktiviteter och insatser

Bedömning av ansökan

Ansökningarna bedöms i konkurrens. Energimyndigheten gör en samlad bedömning utifrån i vilken utsträckning ansökningarna uppfyller kriterierna nedan:

- Projektets kommunikationsinsatser är relevanta och aktuella utifrån ett rådgivningsperspektiv
- Projektet svarar mot Energimyndighetens beskrivning av inriktningen samt de avgränsningar som beskrivs i avsnitt 2.1
- Projektet grundar sig på erfarenheter från tidigare kommunikationsinsatser och aktuella utvärderingar, exempelvis effektanalys av rådgivningen år 2020
- Projektet knyter an och tar sin utgångspunkt från de nyckelområden och sammanhang som beskrivs i avsnitt 1.3
- Projektets budget och resursåtgång är väl avvägda och förenliga med principen om god hushållning med statliga medel

Efter beslut om funktionen operativ kommunikation ska en slutgiltig projektplan formuleras i dialog med Energimyndigheten. Projektplanen ska godkännas av Energimyndigheten tre veckor efter att beslut om funktionen tagits.

Bedömningskriterier funktion operativ kommunikation

Funktionen operativ kommunikation förväntas organisera, planera och leda samlade kommunikationsinsatser inom ramen för sin avgränsade roll. Energimyndigheten gör en samlad bedömning av i vilken utsträckning sökande har:

- Kännedom om energi- och klimatrådgivningen
- Erfarenhet av att arbeta med kommunikationsrelaterade frågeställningar

Därutöver gör Energimyndigheten en samlad bedömning av i vilken utsträckning sökande för funktionen planerar att:

- Arbeta brett och sammanhållande med betoning på samverkan med för projektet relevanta aktörer
- Använda befintliga nätverk och kommunikationskanaler
- Säkerställa att kommunikationsinsatser är riktade och utformade efter målgruppens förutsättningar och behov
- Följa upp och redovisa projektets framdrift till Energimyndigheten

3 Så här går ansökan till

3.1 Vem kan söka?

Alla Sveriges regionala energikontor kan ansöka om stöd inom ramen för denna utlysning.

3.2 Så här ansöker ni

Ansökan görs skriftligen företrädesvis genom [Energimyndighetens e-tjänst E-kanalen](#) som du finner till höger på den webbsidan. Tänk på att skaffa användarbehörighet i god tid eftersom det kan ta några dagar att få behörigheten bekräftad. Utlysningen stänger den 31 maj.

3.3 Kontakt

Energi- och klimatrådgivning, ekr@energimyndigheten.se.